

ת"פ 39277/04/16 - מדינת ישראל נגד יעקב אטיאס

בית משפט השלום בקריות
ת"פ 39277-04-16 מדינת ישראל נ' אטיאס

בפני
בעניין: כבוד השופט יוסי טורס
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

יעקב אטיאס

הנאשם

פסק דין

כתב האישום וההליכים

1. נגד הנאשם הוגש כתב אישום אשר ייחס לו עבירה של איומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין). בהתאם לעובדות כתב האישום, הנאשם והמתלוננת גרושים זה מזו. בתאריך 17.3.16 בשעה 10:31 או בסמוך לכך, איים הנאשם על המתלוננת בכך ששלח לה מסרון ובו כתב: "שלא תגידי שלא הזהרתי אותך, אני אעשה סוף לכל ההטרדות האלה שאת רודפת אחרי, תסגרי עם אמא שלך באיזה בית עלמין את רוצה שיקברו אותך". בהמשך אותו היום, במהלך שיחה טלפונית בין הנאשם למתלוננת, איים עליה הנאשם בפגיעה שלא כדין בגופה באומרו: "זה כן הפתעות, ואני אומר לך את תשלמי מחיר כבד שאני ארגיש שאין לי לאיפה להתקדם לא יודע מה אני אחסל אותך שמעת אותי, זה מה שיקרה איתך זה מה שאת רוצה".

2. הנאשם הודה בעובדות כתב האישום וביקש, טרם שיורשע, כי יתקבל בעניינו תסקיר, אשר יבחן אפשרות שלא להרשיעו בדיון. המאשימה לא התנגדה להפניה לשירות המבחן וציינה כי תשקול עמדתה לאחר קבלת התסקיר. עם זאת, הדגישה המאשימה שעמדתה למאסר מותנה לכל היותר.

תסקיר שירות המבחן

3. שירות המבחן הגיש חמישה תסקירים בעניינו של הנאשם, שהתפרשו על פני תקופה של למעלה משנה. מהתסקירים עולה כי הנאשם גרוש, כבן 35 ונעדר עבר פלילי. לנאשם ולמתלוננת ילד משותף כבן 8, ולכל אחד מהם ילד נוסף, ממערכות יחסים חדשות. מהתסקיר עולה כי הנאשם השלים 12 שנות לימוד, שרת בצבא, עבד באופן רציף במשך שנים וכיום הוא לומד בטכניון במגמת הנדסאי בניין, במקביל לעבודות מזדמנות אחרות. מנימוקים של צנעת

הפרט לא אפרט יתר על המידה את נסיבות חייו של הנאשם, אך בתמצית יאמר כי את משפחת הנאשם פקדה טרגדיה גדולה וניכר כי הדבר השפיע רבות על המשפחה.

4. שירות המבחן התרשם כי הנאשם מקבל אחריות מלאה על מעשיו וכי ניכרת בעניינו נזקקות טיפולית. לאור כך שולב הנאשם בהליך טיפולי וצוין כי יש ביכולתו להפיק ממנו תועלת רבה. שירות המבחן ראה חשיבות בהמשך הטיפול וציין לכן כי ראוי להעדיף את האפיק השיקומי בעניינו של הנאשם. לאור כך המליץ שירות המבחן להעמיד הנאשם בצו מבחן לתקופה של שנה, זאת לצד התחייבות להימנע מעבירה ופיצוי למתלוננת.

5. ביחס לשאלת ההרשעה, נמנע שירות המבחן מהמלצה חד משמעית. צוין כי הנאשם טרם השתלב בשוק העבודה ולכן הפגיעה שתסב לו ההרשעה אינה וודאית. עם זאת, צוין כי במידה וישתלב בעבודה במקצוע אותו הוא לומד כיום, עלולה ההרשעה לפגוע בו.

טיעוני הצדדים לעונש ולשאלת ההרשעה

6. ב"כ המאשימה הפנה לעובדות כתב האישום וטען כי מעשיו של הנאשם חמורים ואין להקל ראש באיומים שהשמיע כלפי המתלוננת. צוין כי הערכים המוגנים שנפגעו הם שמירה על חיי המתלוננת וכבודה, כמו גם פגיעה בשלמות התא המשפחתי. המאשימה סברה כי מקרה זה אינו עומד במבחנים לאי הרשעה, שנקבעו בהלכת כתב, וביקשה להרשיע את הנאשם. באשר למדיניות הענישה הנוהגת, הפנה ב"כ המאשימה לפסיקה מתאימה. ביחס למתחם העונש ההולם נטען למתחם הנע בין מאסר מותנה וענישה נלווית ועד שנת מאסר בפועל ועתירת המאשימה הייתה לרף התחתון של המתחם, היינו מאסר מותנה. כן ביקש ב"כ המאשימה להטיל על הנאשם צו מבחן כהמלצת שירות המבחן.

7. ב"כ הנאשם ביקש להימנע מהרשעת הנאשם. נטען כי נתוני המקרה מקיימים את התנאים שנקבעו בהלכת תמר כתב. בעניין זה צוין כי הנאשם הוא סטודנט בשנה השלישית ללימודיו בבית הספר להנדסאים בטכניון, והוגש אישור המוסד האקדמי (ענ/1). כן נטען כי לצורך רישום במרשם ההנדסאים והטכנאים המוסמכים, יידרש הנאשם להציג מסמכים המעידים על עברו הפלילי ומכאן שלהרשעה משמעות רבה והיא עלולה לפגוע בו פגיעה ממשית (ענ/2). הסנגור הדגיש כי הנאשם נעדר עבר פלילי; הודה במיוחס לו ולקח אחריות על מעשיו; כי מדובר באירוע נקודתי; וכי הנאשם נמצא בהליך טיפול ממושך ולדעת שירות המבחן יש חשיבות להמשכו. לאור כל זאת, ביקשה ההגנה להימנע מהרשעת הנאשם ולחייבו בצו מבחן.

8. הנאשם בדברו האחרון הביע נכונות להמשיך בטיפול בו החל, וסיפר כי הוא חש נתרם ממנו. כן ציין הנאשם שהגיע להסכמות עם המתלוננת בנקודות הממשק בחייהם, והמקרה שבנדון הוא אירוע חד פעמי.

דין והכרעה

הדרישה להימנע מהרשעה

9. משנמצא אדם אשם בביצוע עבירה פלילית הכלל הוא שיש להרשיעו. נקבע לא אחת כי "מושכלות ראשונים הם כי דרך כלל, בית משפט אשר קבע כי נאשם ביצע את העבירה המיוחסת לו ירשיעו בדיון. ככלל, משנמצא כי אדם עבר עבירה, מתחייב כי ההליך הפלילי כנגדו ימוצה בדרך של הרשעתו וענישת ומציאות זו עומדת ביסוד הליך אכיפת חוק תקין ושוויוני." (ע"פ 2669/00 פלוני נ' מדינת ישראל (17.8.00)). עם זאת, נקבע בפסיקה, כי ניתן יהיה להימנע מהרשעת נאשם בנסיבות חריגות, בהן נמצא שקיים יחס בלתי סביר בין הנזק שיגרם לו מהרשעתו בדיון, לבין האינטרס החברתי שבמיצוי הדין עמו ובתועלת הציבורית שתושג מכך (ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב (3) 337)). חריג זה נועד לאפשר לבית המשפט להימנע מפגיעה חמורה בנאשם, אשר עניינו הכולל אינו מתאים לעיקרון העונשי הכללי, בשל נסיבות אישיות מיוחדות אל מול מהותה של העבירה. יפים לעניין זה הדברים שנאמרו בע"פ 9893/06 לאופר נ' מדינת ישראל (31.12.2007):

"המשפט מניח, כי במורכבות החיים האנושיים על תהפוכותיהם, בהשתקפותם בהליך הפלילי, עשויים להיווצר מצבים קיצוניים אשר אינם מתאימים להחלת העקרון העונשי הרחב, המחייב הרשעה פלילית בעקבות הוכחת אשמה. במצבים חריגים מיוחדים ויוצאי דופן, כאשר עלול להיווצר פער בלתי נסבל בין עוצמת פגיעתה של ההרשעה הפלילית בנאשם האינדיבידואלי לבין תועלתה של ההרשעה לאינטרס הציבורי-חברתי הכללי, נתון בידי בית המשפט הכח להחליט כי, חרף אשמתו של הנאשם, הוא לא יורשע בדיון."

10. ככלל, לצורך הכרעה בשאלת ההרשעה בוחן בית המשפט האם העבירה, בנסיבות העניין, מאפשרת להימנע מהרשעת הנאשם וזאת מבלי שיפגעו יתר שיקולי הענישה. בנוסף, בוחן הוא אם ההרשעה תגרום פגיעה חמורה בשיקומו של הנאשם.

11. מבלי להקל ראש בחומרת העבירה שביצע הנאשם, אינני סבור כי היא מסוג העבירות שניתן לומר לגביהן שהן אינן מאפשרות - ככלל - ביטול ההרשעה והמאשימה לא טענה כלל כך. אציין כי עבירת האיומים נכללת כיום במסגרת העבירות שתובע רשאי לערוך בעניין הסדר מותנה עם חשוד בהתאם לסימן א1 לפרק ד' לחוק סדר הדין הפלילי, תשמ"ב - 1982 (ראו הנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 4.3042). אכן, ההנחיה מחריגה איום שבוצע כלפי בן משפחה (וכזה הוא ענייננו), ואולם ברי שיש בעצם הכללת עבירה זו בין העבירות שניתן לערוך בעניין הסדר מותנה, כדי ללמד על האפשרות להימנע מהרשעה בעבירה זו, גם אם בוצעה כלפי בן משפחה (ראו בהשוואה עפ"ג 62107-07-17 נתנאל תמר נ' מדינת ישראל (9.11.17); חוות דעתה של כב' השופטת נאות-פרי).

12. גם נסיבות ביצוע העבירה אינן בעלות חומרה יתרה, המחייבת מסקנה בדבר היעדר אפשרות לוותר על הרשעה. מעובדות כתב האישום עולה כי האיום בא על רקע "כל ההטרדות האלה שאת רודפת אותי" (כאמור בכתב האישום). לא הובאו בפני ראיות בעניין זה, ואולם דומה שכתב האישום מייחס לנאשם מעידה נקודתית (ואכן זו מעידה) אך על רקע מסוים שלא הובא במלואו. אפשר והיה מקום שהנאשם יעמוד על הבאת מלוא הרקע בהתאם לדרישות הוראת סעיף 40' לחוק העונשין, אך גם בהיעדר ההקשר הכולל, דעתי היא שלא מדובר בנסיבות שאינן מאפשרות ויתור על הרשעה (ראו בהשוואה עפ"ג 45326-04-16 צ'רלי בן שמעון נ' מדינת ישראל (15.12.16)).

13. וכעת לשאלה אם הוכחה פגיעה ממשית בסיכויי שיקומו של הנאשם, המצדיקה להימנע מהרשעתו. אין מחלוקת כי פגיעה תעסוקתית עשויה, בנסיבות מסוימות, להגיע לכדי פגיעה ממשית בסיכויי שיקומו של נאשם, שהרי כידוע "השיקול שלא לפגוע בעתיד תעסוקתי של נאשם הינו שיקול ראוי שיש להביא בחשבון במסגרת מכלול השיקולים לעניין הימנעות מהרשעה" (עפ"ג 28110-10-15 **מדינת ישראל נ' עידן דוד** (17.12.15)).

14. בענייננו, מדובר בנאשם צעיר יחסית המצוי בתחילת דרכו התעסוקתית. הוא לומד לתואר הנדסאי בניין ומצוי לקראת סוף לימודיו. מהוראות חוק ההנדסאים והטכנאים המוסמכים, תשע"ג-2012 עולה כי הרשעה בדין לא תביא בהכרח לפגיעה חמורה ביכולתו של הנאשם לעסוק במקצוע שבחר (ראו סעיף 18 לחוק הנ"ל), ואולם לא ניתן להתעלם מהאפשרות לפגיעה כאמור ולכן לדעתי מתקיים התנאי שעניינו "מידת וודאות קרובה לקיומו של נזק קונקרטי" כנדרש בפסיקה (רע"פ 3589/14 **לוזון נ' מדינת ישראל** (10.6.14); רע"פ 1439/13 **קשת נ' מדינת ישראל** (4.3.13)). בעניין זה ראיתי להפנות לע"פ 5446/15 **אשר חנימוב נ' מדינת ישראל** (3.3.16), בו נקבע כי "בנסיבות המקרה הקונקרטי, הרשעתו של המערער משפיעה ישירות על עיסוקו המקצועי, ועלולה להוביל לכך שהוא לא יקבל היתר נהיגה באמבולנס - על אף שהשקיע זמן ומאמצים בלימודי הסמכה". במקרה זה בוטלה הרשעתו של נאשם בעבירה חמורה של סיוע לסרסרות ומעשי זנות, לפי סעיף 299(א)(2) לחוק העונשין.

15. יש לזכור כי בני הזוג גרושים. מאז ביצוע העבירה חלפו כשנתיים וחצי ולא נרשמו אירועים נוספים. שירות המבחן התרשם כי הנאשם נמצא בהליך טיפולי מוצלח, אשר תורם לו רבות, ומפחית את הסיכון להישנות עבירות. דעתי היא כי ראוי לעודד את הנאשם להתמיד בהליך הטיפול, אשר יסייע למנוע הישנות של המעשה ויתרום ליחסי בני הזוג המגדלים יחדיו ילד, אף אם בנפרד בשל גירושיהם. הליך של צו מבחן, ללא הרשעה, יקדם מטרה זו בצורה ראויה. מנגד, באם לא יתמיד הנאשם בהליך הטיפול, ניתן יהיה לבטל את צו המבחן ולהרשיעו.

16. סיכומי של דבר, רואה אני קשר ברור בין המשך ההליך הטיפולי ושילובו של הנאשם במעגל התעסוקה במקצוע שהוא רוכש בימים אלו, לבין שיקומו. ראו:

"הפסיקה אינה מגדירה את עצם ההרשעה כרכיב בענישה, אלא כאמצעי שעיקרו מנהלי שעיקר השלכותיו ברישום הפלילי המהווה אמצעי להעברת מידע מתריע לציבור [רע"פ 3515/12 הנ"ל; דנ"פ 9384/01, **מוחמד אל נסאסרה נ' לשכת עורכי הדין בישראל - הועד המרכזי ואח'** (15.11.2004)]. עם זאת לא ניתן להפחית מהמשמעות האפשרית של הרשעה...על יכולתו של אדם להשתלב בעבודה ולהמשיך בחייו כבשגרה [ראו: בג"ץ 6213/14 **יעקב ארגמן נ' משטרת ישראל** (1.12.2016)]. בנסיבות אלו, והגם שעצם ההרשעה אינה נחשבת לענישה, סבור אני כי שיקולי שיקום, אשר לכאורה יוחדו לשלב הענישה, צריכים להישקל גם בעת שבוחן בית משפט בקשת נאשם להימנע מהרשעתו בדין. זאת במקרים המתאימים ובהתמלא התנאים שנקבעו לכך בפסיקה". (עפ"ג 62107-07-17 **נתנאל תמר נ' מדינת ישראל** (9.11.17); חוות דעתו של כב' הנשיא שפירא).

17. אשר על כן, אני מחליט בעניינו של הנאשם כדלקמן:

- א. אני קובע כי הנאשם ביצע את העבירה המיוחסת לו אך נמנע מהרשעתו.
- ב. **אני מעמיד את הנאשם בפיקוח שירות המבחן למשך 12 חודשים.** הובהר לנאשם, בלשון פשוטה, כי עליו למלא אחר הוראות שירות המבחן וכי אם לא יעשה כן ניתן יהיה להפקיע את הצו, להרשיעו, ולהטיל עליו ענישה חלופית.
- ג. **אני מחייב את הנאשם בצו של"צ למשך 140 שעות וזאת עפ"י התוכנית שציין שירות המבחן בתסקירו מיום 19.9.17.** מובהר לנאשם כי עליו לבצע את הצו לשביעות רצון שירות המבחן וכי אם לא יעשה כן, אפשר והצו יופקע, והוא יורשע ותוטל עליו ענישה חלופית.
- ד. אני מחייב את הנאשם לחתום על התחייבות בסך 3,000 ₪ להימנע מביצוע העבירה בה הורשע וזאת במשך שנה. באם לא יחתום הנאשם ייאסר למשך 7 ימים או עד אשר יחתום, לפי המוקדם.

המזכירות תשלח עותק מפסק הדין לשירות המבחן.

הודעת זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום.

ניתן היום, ד' אב תשע"ח, 16 יולי 2018, במעמד הצדדים.